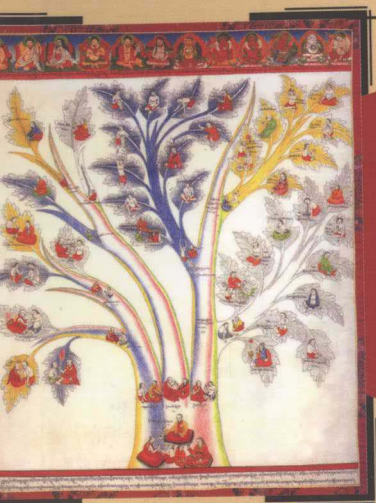

གཉན་ནད་མཆིན་ལྡེམ་ གྱི་བརྟག་བཅོས།

མགོན་པོ་སྐུ་བས་གྱིས་བཅུ་མས།

མི་རིགས་དཔེ་སྐུན་ཁང་།

ག་ཉན་ནད་མཆིན་ལྡེམ་གྱི་བརྟག་བཙས།

མགོན་པོ་སྐུ་བས་ཀྱིས་བཙུམས།

མི་རིགས་དཔེ་སྐུ་ཁང་།

图书在版编目(CIP)数据

藏医对乙型肝炎的诊断与治疗:藏文/贡保加著. - 北京:民族出版社,2009.4

ISBN 978-7-105-10053-8

I. 藏… II. 贡… III. 藏医-乙型肝炎-诊疗-藏语
IV. R291.4

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2009)第 064665 号

民族出版社出版发行

(北京市和平里北街 14 号 邮编 100013)

<http://www.mzcbs.com>

民族印刷厂印刷

各地新华书店经销

2009 年 4 月第 1 版 2009 年 4 月北京第 1 次印刷

开本:850 毫米×1168 毫米 1/32 印张:4.625

印数:0001-1500 册 定价:7.00 元

ISBN 978-7-105-10053-8/R·318(藏 171)

(藏编室电话:64275311 藏文发行科电话:64227665)

ཚུམ་ཐྱིག་འགན་འཁུར་པ།

责 任 编 辑：

ན་མཐོན་འཛོ།

旦 知 草

༡༡ ། ། བ་ཉན་ནད་མཆོན་ཐེམ་བྱི་བརྟག་བཙུགས།

ཚུམ་པའ།	མགོན་པོ་སྐུ་བས།
དཔེ་སྐྱུན་ལྟ་བུ།	མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
འབྲེམས་ཐེམ་ལྟ་བུ།	མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གི་བོད་ཡིག་ཚུམ་ཐྱིག་ཁང་།
གནས་ཡུལ།	པེ་ཅིན་གྲོང་ཁྱིམ་རྩ་མིང་ལྷན་ཁག་ལ་མ་ཡང་14པ།
སྐྱག་ཡང་།	100013
ཁ་བར་ཡང་གྲངས།	010 - 64227665
བརྒྱུད་འཛོལ་ལྟ་བུ།	རྒྱལ་ཡོངས་ས་གནས་སོ་སོའི་ཞིན་ཏུ་དཔེ་ཆོང་ཁང་།
བར་འདེབས་ལྟ་བུ།	མི་རིགས་པར་འདེབས་ཁང་།
དེབ་ཆེད།	850mm×1168mm 1/32
པར་ཤོག།	4.625
པར་གཞིའི་ཐྱིག་ཐེངས།	2009ལོའི་ཟླ་4པར་པར་གཞི་དང་པོ་བརྒྱུགས།
པར་ཐེངས།	2009ལོའི་ཟླ་4པར་པེ་ཅིན་ཏུ་པར་ཐེངས་དང་པོ་བརྒྱུགས།
པར་གྲངས།	0001 - 1500
ཕྱིན་ལོང་ལྟ་བུ།	7.00

ནང་དོན་གནད་བསྟུན།

གཉན་ནད་མཆིན་ཞེས་གྱི་བཟག་བཅས་ཞེས་པའི་དབྱད་ཚྭ་འདིའི་
བརྗོད་མཚན་གཙོ་བོ་ནི་དེར་སྐབས་དར་ཆེ་བའི་བྱུང་ལུགས་གསེ་རིག་དགོངས་
པའི་དབྱེ་ཀན་ནད་འདིར་གཅིག་ནས་གསེ་རིག་གཞུང་ལུགས་གཞན་གྱི་ཁྲོད་ན་
གསེ་བཅས་གྱི་ཐབས་མེད་པ་དང་། གཉིས་ནས་བོད་ལུགས་སྒྲུབ་པ་གང་མང་
ཞིག་གིས་ནད་གཞི་འདིར་ཞིབ་འཇུག་གནད་དང་གནད་ལུས་སུ་མཆིས་སྟེན་
དེར་བོད་ལུགས་གསེ་རིག་གི་ལམ་ནས་ངོས་འཛིན་ཡང་གང་མང་བགྱིས་མོད།
དེ་ཕྱི་མས་ནི་འཕེན་བྱའི་མདའ་མོ་འབེན་དུ་ཕྱག་མེད་པའི་ཆོར་སྒྲུང་ཞིག་ཡང་
ཡང་སྟེ། གསུམ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་རེའི་བོད་ལུགས་གསེ་རིག་གི་
དགོངས་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་ནད་གཞི་འདིའི་རྒྱ་སྟེན་དང་རྒྱ་རྒྱལ། ནད་
ཀྱི་ཁྲོད་ནས་ལྷན་འདྲེ་བའི་སྒྲིག་འཁོག་མེད་དུ་ཕྱོག་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་
དབྱད་ཚྭ་འདི་འབྲི་བའི་ལས་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ནད་གཞི་འདི་གསེ་
བྱ་གཅིག་ནས་གཅིག་བརྒྱད་དེ་འགོས་མཆེད་དུ་འགྲོ་བ་དང་མང་ཆེ་བའི་མཆིན་
གནས་སུ་ཞུགས་ཤིང་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་ན། ལེའུ་དང་པོར་མཆིན་པའི་རྩ་
དང་གནས་ལུགས་ཅུ་ཆེས་མདོར་བསྟུས་སུ་བཞོད་ཡོད། ནད་གཞི་འདི་
གཉན་ནད་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་ལྷན་འདྲེ་ཆེ་ཕྱོག་མར་དྲིས་ཕྱག་ལམས་ཐབས་མཆེད་ནས་
འགོས་འགྲོ་བའི་གཉན་རིམས་ལ་རྒྱས་མངའ་བར་བྱ་བྱི་སྐབས་འདིར་གཡོལ་
ཐབས་མེད་པའི་ལས་ཤིག་དང་། ལྷག་པར་གཉན་དང་རིམས་ཞེས་ནད་གཞི་དེ་
གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཞིག་ཀྱང་ཤེས་དགོས་པས། ལེའུ་གཉིས་པ་ཏུ་གཉན་རིམས་

གཉིས་ཀྱི་སྐོམ་མེད་རྒྱ་རྒྱུ་དང་དེ་དོན་ལ། བརྟེན་ནས། དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྐོམ་གས་
 རང་ཁྱོས་དཔྱག་ཆོད་ཀྱིས་ཅུང་ལྷན་བཟད་དུ་བཞོད་ཡོད། གཞུང་ལུགས་
 གཉིས་བསྐྱར་དཔྱད་བྱ་དགོས་ན་ཚུགས་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་རྒྱས་མངའ་ཡོད་
 བར་བྱ་རྒྱ་ནི་ཉ་ཅང་གིས་གལ་ཆེ་བས། ལེན་གསུམ་པ་རུ་ཐེངས་འདིར་བསྐྱར་
 དཔྱད་དུ་མཁོ་བའི་རུབ་ལུགས་གསེ་རིག་དགོངས་པའི་དབྱི་ཀན་ནད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་
 དང་རྒྱར་རྒྱལ་སྐོམ་གས་ཀྱང་ཐུན་ཅམ་ཞིག་བཞོད་ཡོད། ཚུམ་པའི་ལས་སུ་གཞི་ལ་
 བ་རང་ལུགས་འཐད་ལྟར་དུ་འཛིན་རྒྱ་ཞིག་དགོས་པ་ནི་བོད་མ་ཐབས་པའི་སྐོམ་
 ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་ཞིག་མེད་ན་བཙམས་ཆོས་དེར་སྒྲིམ་སྒྲིང་དཔེ་ན།
 དེར་བརྟེན་ལེན་བཞི་བ་རུ་རུབ་ལུགས་གསེ་རིག་དགོངས་པའི་དབྱི་ཀན་ནད་ལ་
 ཉེས་ལ་བོད་ལུགས་གསེ་རིག་དུ་ངོས་འཛིན་གནད་བ་སྒྲོར་ཞིག་ཅུང་མི་འཚམ་
 པས་དེའི་སྒྲོར་གཞན་ལུགས་དགག་པའི་ཐེ་ཆོན་དུ་བཅུག་ཅིང་། རང་གིས་ནད་
 གཞི་འདི་གཉན་ནད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་འདོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 རྣམས་རང་ལུགས་འཐད་ལྟར་དུ་འཛིན་པའི་ཐེ་ཆོན་དུ་བཅུག་ནས་བཞོད་ཡོད།
 ལེན་མ་བ་རུ་རང་གིས་བོད་ལུགས་གསེ་རིག་གི་ཁོད་ནས་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་
 བད་གཞི་འདིའི་རྒྱ་རྒྱུ་དང་རྒྱར་རྒྱལ། བད་ཉགས། བཙས་ཐབས་རྣམས་
 བཞོད་ཡོད་ལ། ལྷག་པར་བཙས་ཐབས་སུ་གཞུང་ལུགས་ཁོ་ནར་གཞི་བཙལ་
 བས་མ་བཞག་པར་རང་གིས་ཐོང་བའི་ནད་ཚོག་ལག་ལེན་དངོས་དང་རྒྱག་ནས་
 བྱིས་ཤིང་དེའི་བཙས་སྒྲིང་གི་ཐན་འབས་ལ་སྒྲི་བརྒྱལ་གྱང་རྒྱབ་ཡོད།

དཀར་ཆག

ཕྱག་མར་དགེ་བ་མཛད་ཀྱི་དོན།	(1)
དང་པོ། མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བ།	(1)
གཉིས་པ། དབྱུང་ཚུམ་འདི་འབྲི་དགོས་དོན་བཤད་པ།	(3)
1. ཞིབ་འཇུག་གི་དགོས་པ།	(3)
2. ཞིབ་འཇུག་གི་ཐབས་ལམ།	(6)
3. ཞིབ་འཇུག་ཁོད་འཕྲད་པའི་དཀའ་གནད།	(7)
བར་བྱ་དགེ་བ་གཞུང་གི་དོན།	(9)
ལེའུ་དང་པོ། མཆིན་པའི་གནས་སྤྱགས་དང་རྩོམ་བཤད་པ།	(9)
དང་པོ། མཆིན་པའི་གནས་བཤད་པ།	(9)
གཉིས་པ། མཆིན་པའི་བྱེད་ལས་བཤད་པ།	(11)
ལེའུ་གཉིས་པ། གཉན་རིམས་བཤད་པ།	(17)
དང་པོ། རིམས་བཤད་པ།	(17)
1. རིམས་ནད་ཀྱི་རྒྱ་བཤད་པ།	(17)
2. རིམས་ནད་ཀྱི་ཁྱེན་བཤད་པ།	(21)
3. རིམས་ནད་ཀྱི་རྩོམ་དང་བརྗོད་དོན་བཤད་པ།	(23)
གཉིས་པ། གཉན་བཤད་པ།	(25)
1. གཉན་ནད་ཀྱི་རྒྱ་བཤད་པ།	(26)
2. གཉན་ནད་ཀྱི་ཁྱེན་བཤད་པ།	(31)
3. གཉན་ནད་ཀྱི་རྩོམ་དང་བརྗོད་དོན་བཤད་པ།	(32)

- གསུམ་པ། གཉན་ནད་རིམ་སྒྱིུ་བྱུང་པར་བཤད་པ། (34)
- ལྷུ་གསུམ་པ། རྟེན་རབས་གསེང་གི་ལས་བཤད་པའི་དབྱི་ཀན་ནད་
 ཅས་པའི་རྟོག་བཤད་པ། (39)
- དང་པོ། འགོས་ནད་ཀྱི་བརྟ་དོན་དང་ངོ་མོ་བཤད་པ། (39)
- གཉིས་པ། འགོས་ནད་ཀྱི་རྩུ་བཤད་པ། (40)
- གསུམ་པ། འགོས་ནད་ཀྱི་ཁྱེན་བཤད་པ། (40)
- བཞི་པ། འགོས་ནད་རིགས་འགོས་མཆིན་ཏུ་འགྲོ་བའི་བརྟུང་རིམ་
 བཤད་པ། (41)
- ལྷ་པ། འགོས་ནད་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། (42)
1. འགོས་ནད་རིགས་ཀྱི་རྩུ་པའི་རྩོ་ནས་དབྱེ་བ། (42)
 2. འགོས་ནད་རིགས་ཏུ་སྒྱིུ་རྩོ་ནས་དབྱེ་བ། (44)
 3. འགོས་ནད་ཀྱི་ནད་ཉགས་དང་ན་ལུགས་ཀྱི་རྩོ་ནས་
 དབྱེ་བ། (45)
- ལྷུ་བཞི་པ། རྟེན་རབས་གསེང་གི་ལས་བཤད་པའི་དབྱི་ཀན་ནད་དེ་
 བོད་ལུགས་གསེང་གི་ནད་གཞི་གང་ཞིག་ཡིན་པའི་རྟོག་ལ་
 དབྱུང་བ། (47)
- དང་པོ། གཞན་ལུགས་དགག་པ། (47)
1. མཆིན་ནད་ལྗོངས་བྱུང་ངོས་འཛིན་པ། (47)
 2. མཆིན་ནད་ཏུ་ག་ཐབས་ལ་ངོས་འཛིན་པ། (49)
 3. དྲངས་མ་མ་ཞུ་བར་ངོས་འཛིན་པ། (50)
 4. ཆ་བ་དང་གྲང་བ་གཉིས་ཀའི་ཁྲིངས་སུ་གཏོགས་པར་ངོས་
 འཛིན་པ། (55)
 5. གཉན་མཁྱིས་པ་ཙ་རྩུག་ལ་ངོས་འཛིན་པ། (57)
 6. དེ་རྩོན་རང་གིས་བཏོན་པའི་ལྷ་བ་འབྲུལ་སེལ། (58)

- གཉིས་པ། རང་ལུགས་འཐད་ལྷན་དུ་འཛོག་པ།..... (59)
1. གཉན་ནད་དང་དབྱི་ཀན་ནད་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་འདྲ་བའི་
སྐོར་ལ་དབྱད་པ། (59)
 2. གཉན་ནད་དང་དབྱི་ཀན་ནད་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་འདྲ་བའི་
སྐོར་ལ་དབྱད་པ། (62)
 3. གཉན་སྲིན་པར་པ་ཏ་ནི་རིགས་མི་འདྲ་བའི་གཉན་སྲིན་
ཡོངས་ཀྱི་སྒྱུ་མིང་ཡིན་ཚུལ་བཤད་པ། (63)
 4. རྒྱ་སྲིན་རྒྱ་མེད་རྒྱལ་ལ་དམར་བ་དེ་ལུས་ལ་ལྷན་སྒྲེས་
སྤྲོད་པའི་སྲིན་བྱ་གང་མང་ཞིག་གི་སྒྱུ་མིང་ཡིན་པར་
འདོད་པ། (70)
 5. གཉན་ནད་དང་དབྱི་ཀན་ནད་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་འདྲ་བའི་
ཆར་དབྱད་པ།..... (77)
 6. དུས་སྡིགས་མར་གཉན་རིམས་རིགས་མར་དུ་དར་ཚུལ་
བཤད་པ། (78)
 7. དེང་རབས་གསེར་གསེར་ལས་བཤད་པའི་དབྱི་ཀན་ནད་དེར་
རང་ལུགས་སུ་གཉན་ནད་མཆིན་ལྷོ་ཞེས་མིང་འདོགས་
པར་འདོད་པ། (87)
- ཡེ་ལྷ་བ། གཉན་ནད་མཆིན་ལྷོ་དངོས་བཤད་པ། (90)
- དང་པོ། གཉན་ནད་མཆིན་ལྷོ་གྱི་རྒྱ་བཤད་པ། (90)
- གཉིས་པ། གཉན་ནད་མཆིན་ལྷོ་གྱི་རྒྱ་བཤད་པ། (92)
- གསུམ་པ། གཉན་ནད་མཆིན་ལྷོ་གྱི་ལྷགས་ཚུལ་བཤད་པ། ... (92)
1. མ་བྱའི་འགོས་མཆེད། (93)
 2. རྒྱ་གི་འགོས་མཆེད། (94)
 3. སྐོར་ཁབ་ཀྱི་འགོས་མཆེད། (94)
 4. འཕྲིག་སྒྱུར་གྱི་འགོས་མཆེད། (95)

5. རྩུན་ལྡན་འཆོ་བའི་ཁྲོད་ཀྱི་འགོས་མཆིན།	(96)
6. འགོས་མཆིན་གྱི་ལམ་གཞན།	(96)
བཞི་བ། གཉན་ནད་མཆིན་ལྡོམ་གྱི་རྩུར་ཚུལ་བཤད་པ།	(98)
ལྔ་བ། གཉན་ནད་མཆིན་ལྡོམ་གྱི་རྟགས་བཤད་པ།	(101)
རྒྱལ་པ། གཉན་ནད་མཆིན་ལྡོམ་གྱི་བཅོས་ཐབས་བཤད་པ།	(113)
བདུན་པ། གཉན་ནད་མཆིན་ལྡོམ་ཡུན་ལོན་ཆོ་མཆིས་འབྲས་སུ་ འཁྱུར་བའི་སྐྱོར་བཤད་པ།	(131)
ཐ་མ་དགེ་བ་མཆུག་གི་དོན།	(135)
དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆ།	(138)

ཆོག་མར་དགེ་བ་ལྷན་གྱི་དོན།

དང་པོ། མཚོད་པར་བརྒྱུད་ཅིང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ།

མདུན་ལྷོ་ལེགས་ཆོག་ས་ཁྱེ་བས་བརྒྱན་པའི་སྤྱ། །
དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཡབ་གཅིག་ལྟ། །
ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བ་འདྲེན་པའི་མགོན་གཅིག་ལྟ། །
དུག་གསུམ་ཆོག་དུང་ཞི་མཛད་ལྷན་པའི། །
འོད་གྱི་རྒྱལ་པོའི་ཞབས་ལ་གྱུས་སྤྱག་འཆོལ། །
སྤྱན་སྤེའི་རྣམ་རྒྱལ་མཚན་དཔའི་གཟི་བྱིན་ཅན། །
སྤྱི་འགྲོའི་ཆོག་དུང་སེལ་བར་མངའ་བརྟེན་པ། །
རྩོད་པའི་གསོ་རིག་ཉི་གཞོན་འདྲེན་པའི་གཉེན། །
འཆི་མེད་ཆོ་རིག་བདུད་རྩིས་ཡོངས་གཏམས་པའི། །
གཡུ་ཚོག་གསར་རྩིང་རྣམ་གཉིས་སྤྱག་གི་ཡུལ། །
རྒྱལ་པའི་མདོ་ཐུགས་བརྒྱན་པ་རིན་པོ་ཆེ། །
རྒྱལ་ཁམས་ཡོངས་དང་བྱུང་པར་ཞིང་འདི་རུ། །
རྒྱལ་བརྒྱན་རྒྱལ་བཞིན་དར་ཞིང་རྒྱས་མཛད་པར། །
རྒྱལ་སྤྱས་གཞན་ལས་རྟག་པའི་བཀའ་དྲིན་ཅན། །
རྒྱལ་བ་ཡབ་སྤྱས་གསུམ་ལ་གྱུས་སྤྱག་འཆོལ། །
གསོ་རིག་ཟབ་བརྒྱའི་གཞུང་ན་དབྱར་རྩ་བཞིན། །
རིགས་པ་གནམ་ཕྱགས་ཐོག་གིས་ལོག་སྤྱི་ཡི། །

དུག་རི་གཏོར་མཛད་ཚྲངས་འདིར་སྤར་མེད་པའི། །
 བྱང་བྱར་ལྷགས་གཉིས་སྒོ་འཕར་ལེགས་འབྱེད་མཁུ། །
 འབྲལ་མེད་སྤྱི་ཐོར་བཞོད་ནས་གསོལ་བ་འདེབས། །
 ཕན་བདེའི་འོད་སྤང་འབྲུམ་དུ་བཞད་པའི་གཉེན། །
 བུར་སྤོང་པོས་རྒྱད་བཞིའི་སྒོ་འཕར་ཕྱེ། །
 ཞིང་འདིའི་རྒྱད་པ་གསེ་བའི་དེད་དཔོན་དེ། །
 མི་དབང་ཕྱེ་སྤྱི་མཆོག་ལ་སྒོ་གསུམ་གྱིས། །
 ཇི་སྤྱི་བྱང་རྒྱལ་བར་དུ་སྤྱི་པོས་མཆོད། །
 འདུལ་ཁྲིམས་གཙང་མའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྤྲུམ་ཤིང་། །
 རྣམ་དཀར་དགེ་བས་ནད་པ་གསེ་བ་ཡི། །
 རིན་ཆེན་བཙུ་བཟུ་མན་རག་རིན་ཆེན་སོགས། །
 བདག་ལ་གནང་མཛད་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་མཆོག། །
 ཞིང་འདིར་སྤྲར་ཡང་ཕྱོད་ཞིང་རྩེས་འཛིན་སྒོན། །
 གང་གི་མཆོན་དཔྱད་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲང་ཡངས་ལས། །
 གསེ་རིག་ཤེས་བྱ་མ་འབྲིའི་རྒྱལ་བའི་རྒྱན། །
 ཅི་དགར་ལག་དུ་གཏོད་ཅིང་བཅེ་ཆེན་པོས། །
 རྩེས་སུ་འཛིན་པའི་གོ་འཛིན་བང་འདུས་མཆོག། །
 སྤྱི་མཐའི་བར་དུ་ཞབས་རུལ་སྤྱི་པོས་མཆོད། །
 བསྐྱལ་བའི་སྤྱི་པོ་སུ་ཡང་མ་མཆིས་ཀྱང་། །
 ཉེ་ཁྲག་འཕེ་སའི་ཞིང་འདིར་ཞེན་ཆེ་བས། །
 གཉན་ནང་མཆོན་ཞེས་རྒྱ་རྒྱུན་ནད་རྟགས་རྣམས། །
 སྤོལ་རྒྱུན་གཞུང་ལ་དེང་རབས་གསེ་རིག་གིས། །
 རྒྱང་ཟད་བརྒྱན་ཉེ་སྤྱིས་འདི་དགེ་ལྡན་ཅིག།

ཅེས་གནམ་གྱིས་ས་ཆེན་བཀའ་པ་བཞིན་བདག་ཅག་གི་བཞོ་བསྐལ་དུ་

འཁྲུངས་པའི་སངས་རྒྱུ་མཉམ་གྱི་སྒྲ་དང་སྒྲོན་ཕྱོག་མེས་པོ་བཀའ་དྲིན་ཅན་
 རྣམས་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་དཔུང་ཚྭ་འདི་འབྲི་དགོས་པའི་ཆོག་གིས་
 མདུན་བསུས་ཏེ་གང་གིས་བར་བྱ་བ་ནི་ཁྱོད་པམ་ང་རྒྱལ་གྱི་འདུར་རྒྱལ་སྐོད་
 པའི་སྒྲིགས་མ་ལུ་བརྗོད་པའི་སྐབས་འདིར་གསོ་བྱ་གཅིག་ནས་གཅིག་བརྒྱད་དེ་
 འགོས་མཆོད་ཏུ་འགྲོ་སྒྲ་ཞིང་བཅས་དཀའ་བའི་གཉན་ནད་མཆོན་ལྷེས་གྱི་རྒྱ་
 རྒྱུན་དང་ལྷན་ཚུལ། བད་ཉམས་དང་བཅས་ཐབས་རྣམས་གཞུང་དང་ལག་
 ལེན་བྱུང་ཏུ་སྒྲིལ་ནས་བྲིས་པར། སྒྲོད་འབྲུག་ལས། སྒྲོན་ཆད་མ་ལྷུང་བ་ཡང་
 འདིར་བརྗོད་མེད། ། ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་དཔུང་ཚྭ་འདི་སྒྲར་མེད་གསར་
 བྱུང་གི་ལྟ་བུ་ནས་རྣམ་པར་རྒྱན་པ་ཞིག་ཏུ་མི་འཁྲུམས་ཏུང་། ཆལ་བ་སི་ཏུ་དགེ་
 བའི་སྒོ་གོས་གྱིས། མཁས་པའི་མདུན་སར་མཁས་པའི་གཏམ་གྱིས་དགའ་བ་
 བསྐྱེད། ། ཆེན་པོའི་མདུན་སར་ཆེན་པོའི་གཏམ་གྱིས་དགའ་བ་བསྐྱེད། ། ལྷན་
 པོའི་མདུན་སར་ལྷན་པོའི་གཏམ་གྱིས་དགའ་བ་བསྐྱེད། ། ཅེས་དང་། ཡང་
 སྒྲོད་འབྲུག་ལས། བདག་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་། ། ཅི་སྟེ་འདི་
 དག་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་འབྱུང་། ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་རང་དང་སྐལ་
 མཉམ་རྣམ་པར་གོས་གྱི་རྒྱལ་ཏུ་འདི་ལྟར་འབྲི་དགོས་དོན་ཡང་རེ་རེ་བཞིན་
 བརྗོད་ན་གཤམ་ལྟར་ཏེ།

གཉིས་པ། དཔུང་ཚྭ་འདི་འབྲི་དགོས་དོན་བཤད་པ།

1. ཞིབ་འབྲུག་གི་དགོས་པ།

དེ་ཡང་ད་ལྟ་གཉན་ནད་མཆོན་ལྷེས་ཐོག་མཁན་མང་ཞིང་དེར་རབས་
 གསོ་རིག་གཙོར་བྱས་པའི་བ་དད་གསོ་རིག་གི་བཅས་ཐབས་ཁྲོད་སྟོང་ཆར་ལུས་
 པའི་གནས་ཤིག་ཏུ་འདུག བད་གཞི་འདིས་སྒྲེ་འགྲོ་གང་མང་ཞིག་གི་ཆོས་ལྟོག་

དང་བདེ་ཐང་ལ་དཔུང་འདུག་ཕྱིད་བཞིན་པར་མ་ཟད། འགོས་ཁྲབ་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེ། སྤྱིར་HBVགཉན་སྤྱི་འདི་འགོས་ཀྱང་མང་ཆེ་བའི་
 ལུས་ནས་བག་ཏུ་ཉལ་ཞིང་ནད་ཉགས་ཅི་ཡང་མེད་པས་དེར་རྩལ་འཁྱུར་རིག་
 པས་བཟག་དཔུང་མ་བགྱིས་ན་ནད་ངོས་ཟིན་རྒྱ་ཁག་ ༥་ལྟ་འཛུལ་སྤྱིར་ཁྱོད་
 ཡོངས་ སྤྱི་ HBVགཉན་ སྤྱི་ འགོས་ ཟིན་ པའི་ མི་ ཏུང་ ཟུར་ 205༥།
 HBVགཉན་སྤྱི་བག་ཏུ་ཉལ་འདུག་པའི་མི་ཏུང་ཟུར་38མ་མཆིས། སྤྱི་མི་
 1988ལོར་ རྩོམ་ ཅིས་ བྱས་ པ་ ལྟར་ བ་ སྐབས་ དེར་ ཀྱང་ བའི་ རྒྱལ་ ཁབ་ ཏུ་
 HBVགཉན་སྤྱི་མི་ཏུང་ཟུར་7ལ་འགོས་ཟིན་ཞིང་བག་ཏུ་ཉལ་འདུག་པའི་མི་
 ཏུང་ཟུར་1.2མཆིས་པས། རྒྱལ་ཡོངས་ནས་HBVགཉན་སྤྱི་འགོས་འདུག་
 པའི་མིས་སྤྱི་མི་གྲངས་ཀྱི་10.09%ཟིན། གནས་སྐབས་བག་ཏུ་ཉལ་བའི་མི་
 འདི་དག་ལས་རྩིས་མོར་ཕྱེ་བ་གཅིག་དང་ས་ཡ་གཉིས་ལས་མས་ཅམ་གྱི་མཆིན་
 པ་ན་ཞིང་། རིམ་བཞིན་མཆིན་རྒྱད་དང་མཆིན་སྒྲན། མཆིན་པའི་ཟགས་རྒྱ་
 སྐྱུ་སྤྱི་འཁྱུར་སྤྱི་ མཆིན་པའི་འབྲས་སྤྱན་ཕྱག་པའི་མིའི་80%ལན་གྱི་
 ཕྱག་མའི་ནད་རྒྱ་HBVགཉན་སྤྱི་ཕྱག་ནས་བྱུང་ཞིང་། བད་གཞི་འདི་ཁྱོད་
 ཁྱོད་ལས་ཁྱོད་གསེབ་ཏུ་ཕྱག་མང་ཞིང་། བྱང་ཕྱོགས་ས་ཁུལ་ལས་རྩོ་ཕྱོགས་ས་
 ཁུལ་ཏུ་ཕྱག་མང་། HBVགཉན་སྤྱི་ཆེས་ཕྱག་མང་བའི་ཡུལ་ཁམས་ནི་ཅང་
 རེས་ས་ཁུལ་དང་བོད་རྫོང་ས་ཁུལ་ཡིན། བད་གཞི་འདི་ཕྱག་པའི་མིས་ཅང་
 རེས་ས་ཁུལ་ནས་སྤྱི་མི་གྲངས་ཀྱི་16.79%ཟིན་ཞིང་། བོད་རྫོང་ས་ཁུལ་
 བས་སྤྱི་མི་གྲངས་ཀྱི་16.77%ཟིན། གཞན་ཡང་རྩ་ཅན་ནས་སྤྱི་མི་གྲངས་
 ཀྱི་14.93%ཟིན། ཀོང་ཏུང་ནས་སྤྱི་མི་གྲངས་ཀྱི་14.91%ཟིན། ཀོང་ཞི་
 བས་སྤྱི་མི་གྲངས་ཀྱི་13.73%ཟིན། རྩ་བེ་ནས་སྤྱི་མི་གྲངས་ཀྱི་12.51%
 ཟིན། རྩ་བེ་ནས་སྤྱི་མི་གྲངས་ཀྱི་10.91%ཟིན། ཕྱག་ཏུང་བའི་ཡུལ་
 ཁམས་ལས་འབྲས་ཁྱོད་ཁྱོད་3.81%ཟིན་ཞིང་། ཐན་ཅིན་ཏུ་4.88%དང་། ཡུན་
 བན་ཏུ་4.91%ཟིན། བེ་ཅིན་དང་རྩ་བེ། བད་ཕྱག་ འབྲས་ཏུ་ འབྲས་ཏེ།

ཉེ་ལུང་ཅང་། ཉེན་ལ། མཆོ་སྒྲོན། སེ་སྒྲོན་བཅས་སྤྱི་ལོ་མི་གངས་ཀྱི་5%
ནས་10% བར་ཟིན། གནས་རྒྱལ་དེའི་དབང་གིས་ལོ་རེར་མི་ས་ཡ་གཉིས་ཙམ་
གྱི་ཆོ་སྒྲོན་ནང་རྒྱ་འདིར་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ནད་ཀྱིས་ཤོར་བཞིན་པས། འགྲོ་
བམིའི་ཆོ་སྒྲོན་གི་གཤེད་མར་སྤྱར་བའི་ནད་འདིར་གཞན་ལྷགས་གསོ་རིག་གི་
བཅས་ཐབས་ཁྲོད་སྤོང་ཆར་ལུས་ཤིང་སྤོང་ཆའི་གནས་དེ་ཐོད་ཡིག་གི་ལམ་ནས་
ཐོད་ལྷགས་གསོ་རིག་གིས་ཁ་སྐྱོང་མཛད་སྤྱབ་ན་དགེ་མཚན་མི་དཔལ་པ་མཆིས་
པར་སྐྱམ་ནས་རང་སྤོས་ཅི་དཔོག་གིས་དབྱུང་ཆོ་མ་འདི་འབྲི་ལུས་བཅིས་པ་
ལགས། རྟག་པར་འཛམ་གླིང་ན་སྟོན་གྲགས་ཆེ་ཞིང་ཁ་རྩར་གི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བ་
ཐེངས་སྤྱབས་ཆེན་གྱི་མཛད་རྗེས་རབས་དང་རིམ་པར་བཞག་སྤྱང་བའི་མི་
རིགས་ཤིག་ཡུན་རིང་གནས་སྤུབ་མིན་གྱི་ཉེན་ཁར་སྤང་བའི་སྐབས་འདིར། ཆོ་
སྒྲོན་གི་རྟེན་གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་འཕར་ལྷགས་མ་ཉམས་ཤིང་དབང་རྩ་ཆར་བའི་
ཐོད་མི་ཞིག་ཡིན་ཅིན། འབྲེལ་འདྲིས་ཆེ་བའི་དུས་རབས་ཁྲོད་གནས་པའི་
གངས་རུང་མི་རིགས་འདིའི་ཡུན་གནས་ཀྱི་ལས་དབང་དང་འབྲུང་འབྲུར་གྱི་
ལས་དབང་ལ་བསམ་མཐོ་མི་གཏོང་ག་མེད་ཡིན། དེ་ན་མི་རིགས་དང་མི་
རིགས་དེའི་རིག་གནས་གཉིས་ནི་དར་ན་མཉམ་དར་དང་རྒྱུད་ན་མཉམ་རྒྱུད་ཏུ་
འགྲོ་བའི་རྟོག་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཏུ་སྤྱབ་ཅིང་། མི་རིགས་གང་ཞིག་ཡིན་
ཏུང་དེ་ཉིད་ཡར་རྒྱས་སྤྱི་འགྲོ་བའི་གཞི་མ་མི་རིགས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་སྐད་
ཡིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཆོགས་སྤྱི་མཐོ་བའི་གནའ་དེང་གི་ཤེས་བྱ་
རྣམས་བཟུ་གསོག་རྒྱལ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། དེར་བརྟེན་ཐན་གྱིས་ཀྱང་དབྱི་ཀར་ནད་ཀྱི་
རྒྱ་རྒྱགས་སྤྱར་རྒྱལ་འགའ་ཐོད་ཡིག་ཏུ་བརྒྱུར་ཡོད་པ་འདི་ཡང་ཐོད་ལྷགས་སྒྲུབ་
པ་ཆོས་ཐོད་ཡིག་གི་ལམ་ནས་ནད་གཞི་དེར་བརྟག་སྤུབ་ཕྱིར་དང་། འདི་རྩ་བུ་
ར་ཆོར་ཉེ་བར་མཐོ་བའི་ཤེས་བྱ་གང་མང་ཞིག་ཐོད་ཡིག་ཏུ་བརྒྱུར་སྤུབ་ན་མི་
རིགས་འདིའི་ཡུན་གནས་དང་དར་རྒྱས་བཅས་པར་ཕན་ཐོག་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བ་
གདོན་མི་བྱ་བས། མདོར་ན་ཐན་གྱིས་འདི་རྩ་བུ་བཅིས་པ་ཡང་བྱ་རིག་སོ་

བརྟག་པའི་བསྟན་བཅས་(འདི་ནི་སྟོན་པ་སྤང་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་གང་ཁྱེར་ནས་
ཐུང་མ་ཐང་དུ་ཞིང་སྟོ་དུ་ཐིན་པ་ན། བྱ་རྟོག་གིས་སྟོན་པ་དུལ་ནས་ཀྱང་ཐམས་
ཅད་འཕོ་བས། ས་ན་རེ། མ་མཁུས་དུལ་བ་ཡིན་ཟེར། བྱ་ན་རེ། སོས་དུལ་
བ་ཡིན་ཟེར་ནས་དེ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཤོ་ལོ་ཀ་འབྲུམ་ལངས་པའི་བསྟན་བཅས་ཞིག་
འབྱུང་བ་ལ་ཟེར།)ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་རང་མཉམ་སྟན་པ་དང་ནད་འདིས་མཉན་
བའི་གས་བྱའི་འདྲོད་དོན་འབྲུབ་པའི་དགོས་པ་དང་ལྟན་པར་སྟམ་ནས་སོར་
མོའི་ངལ་བར་མ་སྟོས་པར་འདི་བཞིན་བྱིས་པ་ལགས།

2. ཞིབ་འཇུག་གི་ཐབས་ལམ།

HBVགཉན་ནད་འགོས་ནས་བྱུང་བའི་དབྱེ་ཀན་ནད་འདིའི་རྒྱ་རྟགས་
དང་རྒྱ་རྒྱུལ་སོགས་རང་སྟོང་དཔག་ཚོད་ཀྱིས་དབྱེ་ཞིབ་བགྱིས་མཐར་ནད་དེ་
གཉན་ནད་ཅིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། གཉན་མཁྱིས་པ་ཙར་རྒྱགས་དང་གཤམ་སྟོག་
རྒྱ་གཟེར་ལྟ་བུ་དང་པོའི་དུས་ནས་དམིགས་བསལ་གྱི་ནད་རྟགས་མངོན་པ་ཞིག་
མིན་པར། གཉན་ནད་འདི་འགོས་སྐལ་མང་ཆེ་བར་ཉིན་ཤས་ལྷན་རྒྱག་མེར་
ལངས་པའམ་ཁ་ཟས་ལ་ཡི་ག་མེད་པ། སྦྱིད་པ་སྦྱར་བ་ཙམ་ལས་ནད་རྟགས་
ཆེར་མེད་པས། དེ་ལྟ་བུའི་སྤང་རྒྱུལ་ཞིག་ལ་གས་བྱ་དང་སྟན་པ་སྟེ་ཡིན་ཅུང་དོ་
སྤང་ཆེར་མི་བགྱི་བར་མ་ཟད། སྟོལ་རྒྱན་ལྟར་ནད་རྟགས་དང་ན་ལུགས། ཙ་
རྒྱ་སོགས་ལ་བརྟེན་ན་ནད་འདིའི་ངོས་ཟིན་དཀའ། དེ་ན་ན་བྱག་ཅི་ཡང་མེད་
པའི་ནད་གཞི་འདིར་ཐབས་གང་འདྲ་ཞིག་སྤྱད་ནས་ངོས་འཛིན་རྒྱ་ཟེར་ན། ད་
ལྟ་བུ་དང་གས་རིག་ཀྱང་གྱིས་རྩལ་འབྱར་རིག་པའི་བརྟག་འབྲས་ལ་བརྟེན་ནས་
སོག་མར་ངོས་བབྱུང་ཞིང་དེ་ནས་གས་བཅས་བྱེད། མཐར་མངས་དུག་དང་
དུག་སྦྱིད་ཀྱི་ཚད་གང་འདྲར་སྦྱེབས་འདུག་པ་སོགས་ཀྱི་མཇུག་སྟོན་རྒྱག་བཞིན་
པས། ང་ཚོས་ཀྱང་ཐབས་ལམ་འདི་བརྒྱན་ནས་ནད་གཞིའི་ངོས་འཛིན་པར་
བྱའོ། །

3. བེད་འཕྱག་ཁྲིད་འཕྲད་པའི་དཀའ་གནད།

སྤྱིར་བོད་རྒྱལ་བཅན་པོའི་དུས་ཀྱི་རང་རེའི་གངས་ཅན་པའི་དབུ་འཕང་དགོང་དང་མཉམ་སྐབས་ང་ཚོའི་མི་རིགས་ནི་རང་ལ་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱར་བདག་དཔལ་དང་གཞན་གྱི་ཤེས་བྱའི་ཉིང་ཁུ་བསྐྱ་གསོག་རྒྱལ་མཁན་ཞིག་ཏུ་འཁྲུམས་པ་ནི་སྔོན་བྱུང་ལོ་ཤང་དག་གི་བླགས་སྒྲོན་ལས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་རྗེས་འཕྱག་ཏུ་སྒྲིབ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་བརྟན་བཅོས་རྒྱལ་བླ་མའི་བོངས་དང་མཉམ་པ་ཞིག་བོད་ཡིག་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ཡོད་པ་འདིས་མཚོན། འོན་ཀྱང་ཚས་སྤྱི་ཉམས་རྒྱུད་ཀྱི་འགོ་བརྩམས་པ་ནས་ཕྱི་ཚུགས་སུ་འབྲེལ་གཏུག་བྱེད་མ་བྱུང་བྱེད་རང་ལ་སྤར་ཡོད་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་ནང་ནས་བསྐྱར་སྒྲོར་བརྒྱབ་ནས་ལུས་ཤིང་། རིམ་བཞིན་སྐྱེ་བོ་གང་མང་ཞིག་གི་སྒྲོར་སྤར་དར་བའི་ལྟ་བུ་རྒྱལ་ཚད་ལྟར་དང་དེར་མི་མཐུན་པའི་ལྟ་བུའམ་བརྗོད་རྒྱལ་གསར་བ་རེ་ཐོན་ཆོ་ཀུན་གྱིས་འབྲིབ་སྒྲུབ་བགྱི་སར་སྐྱར་འགོ་བས། མཁས་པའི་དབང་བོ་དག་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ལགས་ནས་ཀྱང་། རྒྱུ་བ་ཐམས་ཅད་ལྟ་ཡི་སྒྲོལ་དུ་བསྐྱགས། །གསར་བ་ཐམས་ཅད་བདུད་ཀྱི་འཕྲུལ་དུ་སེམས། །རོ་མཚར་སལ་ཆེར་ཐན་ལྟས་ཉིད་དུ་བསྒྲུམས། །ཞེས་གསུངས་པའང་གསར་དར་ཤེས་བྱར་ཁ་མི་ཚུགས་པའི་སྐབས་དེའི་བོད་པའི་བསམ་སྒྲོའི་འདུ་ཤེས་ལ་སྔོན་མཆོག་བརྒྱབ་པ་ཞིག་གོ། ལྟག་པར་ཁོང་གི་ཞལ་ནས། མི་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱའི་ཡུན་ལ་རྒྱ་གར་དུ། །མ་སྐྱེའས་ཕྱི་དལ་ཅན་གྱི་ལོ་ཙྰ་བ། །ལེགས་སྐྱར་བརྟན་བཅོས་དངོས་ལ་སྒྲོག་པ་ཞིག། ད་ལྟ་མ་གཅིན་ན་མཆིས་སོ་སྐད། །ཅེས་གསུངས་པས་ཀྱང་ཚས་སྤྱི་ཉམས་རྒྱུད་ཀྱི་འགོ་བརྩམས་པ་ནས་རང་རེ་བ་རྒྱལ་མཁན་ཕྱི་ཚུགས་སུ་འབྲེལ་གཏུག་བྱེད་མ་བྱུང་པ་མཚོན། ང་ལྟ་བུས་སྤར་མེད་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་སྒྲོས་མགོ་བཏོན་ཆོ་དེར་གང་མང་ཞིག་གི་འབྲིབ་སྒྲུབ་ཐོབ་པ་སྐྱས་མེད་ཡིན། འོན་ཀྱང་ང་ཚོར་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱིས་མཁོ་བའི་ཤེས་བྱ་རེ་ལ་བྲད་ཆོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉེ་ཁྱེད་འཕེ་སའི་མི་རིགས་འདིའི་ཆེད་དུ་དེ་ང་ཚོར་ཡོད་ན་ཅི་མ་ཁུང་སྐྱམ་པའི་ཀུན་སྒྲོང་ཞིག་